

CHÍNH SÁCH CỦA MALAIXIA ĐỐI VỚI VIỆC XÂY DỰNG CỘNG ĐỒNG ASEAN

NGUYỄN VĂN HÀ*

Tại hội nghị thượng đỉnh ASEAN lần thứ 10 ở Bali, tháng 10-2003, các nhà lãnh đạo các quốc gia Đông Nam Á đã nhất trí thành lập Cộng đồng ASEAN bao gồm ba trụ cột, Cộng đồng an ninh (ASC), Cộng đồng kinh tế (AEC) và Cộng đồng Văn hoá xã hội (ASCC). Việc đẩy nhanh quá trình liên kết khu vực thông qua thiết lập Cộng đồng chính là sự chuyển biến tất yếu của ASEAN trước những thay đổi nhanh chóng của quá trình toàn cầu hoá và liên kết kinh tế khu vực ngày càng gia tăng. Trong số các nước ASEAN, Malaixia đã có những phản ứng chính sách khá tích cực: Kêu gọi duy trì và đổi mới ASEAN, tăng cường xây dựng thể chế khu vực, coi con người, đặc biệt thế hệ trẻ là trung tâm của sự phát triển...

I. NHẬN THỨC CỦA MALAIXIA VỀ VAI TRÒ VÀ LỢI ÍCH CỦA VIỆC XÂY DỰNG CỘNG ĐỒNG ASEAN

Trước hết cần khẳng định rằng, quá trình thành lập Cộng đồng ASEAN dựa trên ba trụ cột phản ánh hai vấn đề chủ chốt sau: Thứ nhất: Sự ra đời của Cộng

đồng thể hiện ý chí chính trị và quyết tâm của các nhà lãnh đạo ASEAN cùng nhau xây dựng một tổ chức khu vực liên kết và gắn bó với nhau trong một khung khổ thể chế có tính ràng buộc về mặt pháp lý cao hơn. Thứ hai: Thành lập Cộng đồng ASEAN là xu thế phát triển tất yếu của khu vực, là sự kết hợp giữa duy trì những thành quả đã đạt được với đổi mới để phát triển.

Malaixia coi Cộng đồng là một tổ chức khu vực để các quốc gia có thể chia sẻ sự phát triển trong một nền hoà bình, ổn định và thịnh vượng. Quá trình xây dựng Cộng đồng giúp cho các nước trong khu vực cùng nhau chống lại các thế lực gây mất ổn định như phong trào hồi giáo cực đoan, các phong trào li khai ngày càng phát triển trong khu vực, chủ nghĩa khủng bố... Đối với Malaixia, mục tiêu quan trọng của ASC là duy trì hoà bình và an ninh trong khu vực. Đây được xem là mục tiêu ưu tiên hàng đầu của các nước trong những năm qua và những năm sắp tới. Thủ tướng Abdullah Ahmad Badawi cho rằng: "Sẽ là khó khăn để xây dựng

* Ths. Nguyễn Văn Hà, Viện Nghiên cứu Đông Nam Á

Cộng đồng an ninh ASEAN, Cộng đồng kinh tế ASEAN, Cộng đồng Văn hoá xã hội ASEAN nếu không tồn tại một nền hoà bình và an ninh trong khu vực”.

Cộng đồng ASEAN, theo quan điểm của Malaixia, đó là khái niệm Cộng đồng mở, hướng ra bên ngoài bằng cách mở rộng các quan hệ về an ninh, chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội với các đối tác trong khu vực và trên thế giới. Theo đó, Malaixia mong muốn Cộng đồng ASEAN sẽ là hạt nhân trong việc xây dựng Cộng đồng Đông Á và ủng hộ những nỗ lực của ASEAN trong việc thúc đẩy đối thoại với các đối tác trong diễn đàn an ninh ASEAN (ARF) nhằm duy trì hoà bình và an ninh khu vực Châu Á-Thái Bình Dương.

Mục tiêu của AEC là tiến tới hình thành một thị trường sản xuất duy nhất và một cơ sở sản xuất thống nhất với sự di chuyển tự do hàng hoá, dịch vụ, vốn đầu tư, các doanh nhân và lực lượng lao động, nhất là lao động có kỹ năng. Với những đặc trưng nêu trên, Malaixia cho rằng AEC sẽ giúp cho các nước trong khu vực duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế cao, bền vững thông qua liên kết thương mại, đầu tư, nâng cao năng lực sản xuất và cạnh tranh bằng cách giảm chi phí và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực.

Với nhận thức ASCC là: “Cộng đồng các xã hội đùm bọc và được thiết lập dựa trên một bản sắc khu vực chung” theo mục tiêu của Tầm nhìn ASEAN 2020. Cộng đồng sẽ thúc đẩy sự hợp tác trong phát triển xã hội, y tế, duy trì và bảo vệ các di sản văn hoá. Do đó, ASCC sẽ giúp các nước thành viên chia sẻ những thành quả của sự tăng trưởng và thịnh vượng thông qua sáng kiến hội nhập ASEAN về thu hẹp khoảng cách phát triển, giảm đói nghèo và khác biệt giữa các nước.

II. NHỮNG PHẢN ỨNG CHÍNH SÁCH CỦA MALAIXIA

Về định hướng chính sách đối với việc xây dựng cộng đồng, quan điểm của Malaixia được thể hiện trên những nguyên tắc chủ yếu sau:

Thứ nhất: xây dựng mối quan hệ hữu cơ giữa quốc gia và khu vực. Đây là mối quan hệ cơ bản, có ý nghĩa quyết định đối với việc xây dựng cộng đồng. Theo quan điểm của Malaixia, các nước ASEAN cần tiến tới chấp nhận một qui định chung là lợi ích của cộng đồng cần đứng trên lợi ích quốc gia, trong chừng mực mà lợi ích của quốc gia có thể tác động tiêu cực đến lợi ích chung của cộng đồng.

Thứ hai: Các quốc gia thành viên cần tôn trọng tuyệt đối các quyết định của cộng đồng. Muốn vậy, ASEAN phải tăng cường hiệu lực pháp lý của các hiệp ước, hiệp định của khu vực. Malaixia cũng khuyến nghị các nước thành viên cần phải phối hợp và hài hoà chính sách ngày càng lớn hơn, mức độ tập trung cao hơn.

Thứ ba: Các quốc gia thành viên cần phải tôn trọng triệt để những giá trị chung mà cộng đồng sẽ thiết lập. Về thực chất, một trong những giá trị chung này có thể là những giá trị mang tính phổ quát, phù hợp với tất cả các thành viên và một số giá trị có thể hình thành thông qua quá trình đối thoại mở.

2.1. Chính sách đối với ASC

Những phản ứng chính sách của Malaixia được thể hiện trên những khía cạnh chính sau đây:

Thứ nhất: Kiên trì theo đuổi đường lối đối ngoại rộng mở, coi phát triển hợp tác với ASEAN là hòn đá tảng trong chính sách đối ngoại của mình. Quan điểm hợp

tác mở dựa trên việc đẩy mạnh hợp tác với toàn bộ khu vực Đông Á, Châu Á-Thái Bình Dương và các đối tác lớn như Mỹ, EU, Nhật Bản.

Thứ hai: Tiếp tục đẩy mạnh hợp tác và đối thoại thông qua chính sách duy trì các thể chế hợp tác về chính trị và an ninh khu vực hiện có. Theo Malaixia, ưu tiên hàng đầu của ASC là phải lưu giữ những nguyên tắc cơ bản của Hiệp ước Hữu nghị và Hợp tác Đông Nam Á (TAC): tôn trọng độc lập chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau, giải quyết những khác biệt và tranh chấp bằng biện pháp hoà bình... Ngoài TAC, Malaixia cho rằng, ASC cũng nên dựa trên những nền tảng, nguyên tắc, những hiệp định như: Khu vực hoà bình, tự do, trung lập (ZOPFAN), Tuyên bố ASEAN về Biển Nam Trung Hoa, Hiệp ước khu vực Đông Nam Á không có vũ khí hạt nhân (SEANWFZ)...

Thứ ba: Đổi mới ASEAN trên một số lĩnh vực cơ bản thuộc về thể chế, nguyên tắc cho phù hợp với mục tiêu của cộng đồng. Đây được xem là bước đi có tính cách mạng và là nhân tố cơ bản để Cộng đồng ASEAN tiến lên phía trước. Theo Malaixia, cách tiếp cận tiến đến một Cộng đồng ASEAN có thể được tiến hành dựa trên cơ sở từng bước một, từng công cụ một, từng thể chế một. Đây là cách tiếp cận dựa trên thực tiễn tồn tại của ASEAN, phù hợp với sự đa dạng và khác biệt giữa các nước thành viên.

Về vấn đề trung tâm của Cộng đồng, theo gợi ý của Thủ tướng Abdullah Admah Badawi, có hai thành tố quan trọng nhất cần đổi mới đó là:

- Ban thư ký ASEAN cần được tăng cường cả về nguồn lực tài chính và con người, sẽ trở thành Trung tâm quản lý

hành chính của khu vực.

- Tổ chức Liên nghị viện ASEAN có thể được tăng cường, phát triển và sẽ được xem như tổ chức tiền thân của Quốc hội ASEAN.

Malaixia cũng ủng hộ việc sớm ra đời một Hiến chương ASEAN nhằm tăng cường năng lực thể chế, nâng cao tính pháp lý, góp phần đưa các quyết định, các Hiệp ước và các Công ước của ASEAN vào khuôn khổ pháp lý quốc gia.

2.2. Chính sách đối với AEC

Đối với AEC, những phản ứng chính sách của Malaixia được thể hiện trên những nét chính như sau:

Thứ nhất: Điều chỉnh cơ cấu kinh tế theo hướng tham gia có hiệu quả vào quá trình hợp tác và phân công lao động trong khu vực.

- Phát triển các ngành kỹ thuật công nghệ cao, giá trị gia tăng và hàm lượng tri thức lớn hơn, bao gồm các ngành công nghiệp chế tạo như điện, điện tử, máy móc và thiết bị, các ngành dịch vụ như ngân hàng, bảo hiểm, viễn thông và công nghệ thông tin... Phát triển các ngành công nghệ cao và nền kinh tế tri thức sẽ giúp nước này tham gia có hiệu quả vào hệ thống phân công lao động khu vực khi xu thế liên kết và hội nhập ngày càng gia tăng.

- Phát triển các ngành dịch vụ thành ngành có tính cạnh tranh cao. Malaixia chủ trương giảm bớt sự phụ thuộc vào việc nhập khẩu dịch vụ trong các khu vực bảo hiểm, viễn thông và công nghệ thông tin đồng thời đẩy mạnh xuất khẩu dịch vụ xây dựng, giáo dục, đào tạo và chăm sóc sức khoẻ. Ngoài ra, những ngành được ưu tiên phát triển còn có dịch vụ kinh doanh,

hậu cần dịch vụ, thương mại và du lịch. Việc phát triển các ngành dịch vụ là một phản ứng chính sách khi quá trình mở cửa nền kinh tế ngày càng tăng.

Thứ hai: Nâng cao năng lực cạnh tranh của nền kinh tế. Malaixia chủ trương cải cách thể chế, nâng cao năng lực quản lý và tính minh bạch, đầu tư phát triển khoa học, công nghệ, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực. Việc cải cách thể chế được tiến hành trên tất cả các lĩnh vực đầu tư, tài chính, môi trường kinh doanh và phát triển sản xuất. Nhà nước chủ trương duy trì môi trường kinh doanh thuận lợi, khuyến khích khu vực tư nhân, các doanh nghiệp tham gia đầu tư trong các lĩnh vực khác nhau của nền kinh tế.

Thứ ba: Cùng với việc nâng cao năng lực và hiệu quả của nền kinh tế thì việc đẩy mạnh hội nhập kinh tế khu vực và quốc tế cũng là một phản ứng chính sách của Chính phủ trước xu thế hội nhập và toàn cầu hoá kinh tế gia tăng. Malaixia chú trọng khai thác thị trường ở các nền kinh tế mới nổi, đó là Trung Quốc, Ấn Độ. Bên cạnh đó, trước trào lưu gia tăng của các hiệp định thương mại tự do song phương (FTA), Malaixia cũng đã tiến hành các cuộc đàm phán và ký kết FTA với Nhật Bản (đã ký ngày 13-12-2005) và các nước khác. Đặc biệt, quan hệ Malaixia-Mỹ đã được cải thiện đáng kể dưới thời Thủ tướng Abdullah Badawi và hai bên đang tiến hành các vòng đàm phán để có thể đi đến ký kết một FTA trong thời gian tới. Malaixia cũng đang có các cuộc đàm phán để có thể ký FTA với các nước như Ấn Độ, Ôttrâyliya và Niudilân.

2.3. Chính sách đối với ASCC

Những phản ứng chính sách của

Malaixia đối với ASCC được thể hiện:

Ở cấp độ khu vực:

- Malaixia kêu gọi các nước ASEAN theo đuổi các chính sách phối hợp tập thể trong việc thực hiện các mục tiêu của ASCC, bao hàm trên một loạt các vấn đề rộng lớn từ thương mại đến bảo vệ môi trường, từ chính sách phúc lợi xã hội đến phát triển công nghệ thông tin.

- Hợp tác với các nước thành viên khác, nhất là các nước CLMV nhằm thu hẹp khoảng cách phát triển, xoá bỏ đói nghèo và khác biệt giữa các khu vực.

Ở cấp độ quốc gia:

- Tiếp tục duy trì chính sách phát triển bền vững, kết hợp tăng trưởng kinh tế với công bằng xã hội: đảm bảo cho mọi người dân có thể hưởng những thành quả của sự tăng trưởng kinh tế thông qua hệ thống phân phối thu nhập công bằng; Thực hiện thủ tiêu đói nghèo cho mọi người dân thuộc các sắc tộc khác nhau, chú trọng đến phúc lợi cho các nhóm người yếu thế trong xã hội, người dân ở vùng rừng núi, vùng sâu...

- Triển khai đồng bộ các chính sách phát triển xã hội như phát triển hệ thống giáo dục, mở rộng mạng lưới y tế đến các cấp cơ sở, nhất là các vùng xa xôi hẻo lánh. Triển khai hệ thống chăm sóc sức khoẻ cộng đồng, thiết lập hệ thống kiểm soát dịch bệnh.

- Thực hiện giữ gìn và phát triển nền văn hoá dân tộc.

III. TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI XÂY DỰNG ASC, AEC, ASCC

3.1. Tình hình triển khai xây dựng ASC

Trong việc triển khai xây dựng ASC,

Malaixia đã đưa ra một số sáng kiến nhằm đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả của hợp tác chính trị và an ninh khu vực. Đối với nguyên tắc “nhất trí”, Malaixia cho rằng ASEAN nên đổi mới quan niệm về vấn đề này. Để Cộng đồng phát triển theo đúng hướng, trong đó, toàn bộ các nước thành viên cần thể hiện ý chí nhằm hướng vào mục tiêu chung, Malaixia đề xuất quan điểm can thiệp mang tính xây dựng. Bằng chứng mà Malaixia đưa ra là việc giải quyết hoà bình vấn đề xung đột ở Midanao, miền nam Philippin, giữa Chính phủ Philippin và Mặt trận Giải phóng Hồi giáo Moro với sự tham gia của một số nước do Malaixia đứng đầu. Nội dung cốt lõi của quan điểm này vẫn là việc tôn trọng nguyên tắc nhất trí, nhưng một số vấn đề của các quốc gia nên được giải quyết theo hướng đối thoại mở và có sự tương tác giữa các nước thành viên. Đặc biệt, Malaixia mong muốn có sự đối thoại và tương tác để cho quá trình phát triển của Mianma có thể hoà nhập vào cộng đồng khu vực. Bên cạnh đó, để hình thành các bộ phận trung tâm của AC, Malaixia đã đề xuất ba vấn đề quan trọng: (i) Tăng cường hiệu lực của các hiệp ước, hiệp định của ASEAN về ZOPFAN, SEANWFZ và các hiệp định khác. (ii) Thiết lập một mạng lưới Trung tâm chống khủng bố và tăng cường luật pháp như Trung tâm khu vực Đông Nam Á về chống khủng bố (SEARCCT), Học viện nâng cao năng lực luật quốc tế ở Băng Cốc (ILEA) và Trung tâm Jakarta về hợp tác nâng cao năng lực luật pháp (JCLEC). (iii) Phối hợp mạng lưới các trung tâm gìn giữ hoà bình cấp quốc gia để trở thành nơi đào tạo nhân viên, cung cấp dịch vụ gìn giữ hoà bình cấp khu vực và quốc tế.

Malaixia cũng đề xuất thành lập cơ quan ARF trong ban thư ký ASEAN

nhằm tăng cường quá trình ARF và hiện thực hoá khả năng của tổ chức này.

3.2. Triển khai xây dựng AEC

Việc triển khai xây dựng AEC của Malaixia được tập trung vào việc thực hiện các sáng kiến liên kết kinh tế hiện có của ASEAN như AFTA, AIA, AFAS, Hiệp định ASEAN về Liên kết các khu vực ưu tiên...

Việc triển khai thực hiện AFTA của Malaixia vẫn diễn ra theo đúng lịch trình qui định của các quốc gia thành viên. Cho đến năm 2003, thuế quan của 99% sản phẩm trong danh mục cắt giảm CEPT của Malaixia đã được cắt giảm xuống còn 0-5%, trong đó 64, 12 sản phẩm trong danh mục cắt giảm có mức thuế quan bằng 0. Trong ngành chế tạo, chính phủ chủ trương sắp xếp lại ngành công nghiệp ô tô, đa dạng hoá sản xuất, thu hút đầu tư của các nhà sản xuất hàng đầu thế giới, thực hiện giảm chi phí, nâng cao hiệu quả, qua đó nâng cao năng lực cạnh tranh của ngành. Do đó, bắt đầu từ năm 2004, Malaixia đã đưa dần xe ô tô và các sản phẩm vào trong danh mục cắt giảm thuế quan theo chương trình CEPT-AFTA. Trong việc xây dựng lộ trình liên kết các khu vực ưu tiên, Malaixia đã đưa ra hai đối sách quan trọng: Một là: Phân loại các lĩnh vực ưu tiên thành nhóm các sản phẩm có mức độ hội nhập nhanh, trung bình và các sản phẩm sẽ dỡ bỏ dần sự bảo hộ. Hai là: Phát huy năng lực cạnh tranh của các sản phẩm mà nước này có thế mạnh và nâng dần các sản phẩm có mức độ hội nhập trung bình và thấp thông qua chính sách đa dạng hoá sản phẩm, áp dụng công nghệ mới, nâng cao năng lực quản lý, đào tạo và phát triển nguồn nhân lực và thực hiện các biện pháp ưu đãi,

khuyến khích...

Để hỗ trợ cho quá trình thực hiện AFTA, Malaixia cùng các nước thành viên của ASEAN đã tiến hành thực hiện các sáng kiến hải quan ASEAN (hài hoà hoá thủ tục, thực hiện các biện pháp đánh giá, thống nhất qui định về mã hải quan); Thực hiện hài hoà hoá tiêu chuẩn và công nhận sản phẩm của nhau...

Thực hiện Hiệp định khung khổ AIA, Malaixia đã từng bước thi hành chính sách tự do hoá đối với đầu tư nước ngoài: loại bỏ dần các trở ngại liên quan đến đầu tư, nâng cao tính minh bạch, đưa ra các biện pháp thúc đẩy đầu tư... Năm 2003, chính phủ đã cho phép phía nước ngoài sở hữu 100% vốn trong tất cả các dự án mà không tính đến khối lượng xuất khẩu. Việc tự do hoá đối với đầu tư nước ngoài cũng đã được mở ra cho khu vực tài chính, bưu chính viễn thông, ngân hàng. Mới đây, trong kế hoạch 5 năm lần thứ 9, chính phủ cho phép sở hữu 100% vốn nước ngoài trong các công ty hoạt động trong lĩnh vực công nghệ thông tin.

Đối với khu vực dịch vụ, Malaixia đã và đang thực hiện quá trình tự do hoá khu vực dịch vụ theo cách thức thận trọng để không ảnh hưởng đến lộ trình xây dựng năng lực cạnh tranh của các doanh nghiệp trong nước. Qua các vòng đàm phán, Malaixia cũng đã cam kết thực hiện tự do hoá trong các khu vực dịch vụ như: hàng không, xây dựng, tài chính, hàng hải, bưu chính viễn thông...

Đưa ra các sáng kiến nhằm thúc đẩy AEC

Theo quan điểm của Malaixia, để AEC phát triển theo đúng hướng, ngoài việc tăng cường thể chế, ASEAN cần chú trọng những vấn đề sau:

- Về chính sách đối ngoại, Malaixia cho

rằng, các nền kinh tế ASEAN cần phải theo đuổi một mặt trận chung thống nhất về các vấn đề kinh tế quốc tế, vừa đẩy mạnh liên kết kinh tế nội khối, vừa tiếp tục cam kết và mở rộng quan hệ với các đối tác thương mại lớn.

- Các nước cần khuyến khích sự phát triển của khu vực tư nhân, coi đó như là nhân tố thúc đẩy quá trình liên kết kinh tế khu vực.

- Trong số các ngành kinh tế, Malaixia cho rằng ASEAN cần phải cải thiện chất lượng dịch vụ hậu cần nhằm giảm chi phí giao dịch và nước này đã phác thảo một hiệp định về liên kết khu vực ASEAN trong dịch vụ hậu cần.

- Malaixia cũng đề xuất các nước thành viên nhanh chóng hoàn thiện cơ chế giải quyết tranh chấp nhằm tăng cường thể chế kinh tế khu vực.

3.3. Tình hình triển khai thực hiện ASCC

Việc triển khai các hoạt động nhằm xây dựng ASCC được Malaixia tiến hành đồng bộ trên các hoạt động kinh tế, văn hoá, xã hội:

- Nhằm giúp đỡ cho các nước thành viên trong sáng kiến hội nhập ASEAN, Malaixia đã đóng góp khoản tiền trị giá 500.000 USD cho thời kỳ 2006-2008, nhằm hỗ trợ cho các Dự án Trường học nghèo của các nước CLMV. Đây là chương trình nằm trong giải pháp cả gói về việc cung cấp các phương tiện công nghệ thông tin và chương trình phát triển nguồn nhân lực.

- Năm 2006, Chính phủ Malaixia đã đóng góp 600.000 USD vào Quỹ phát triển ASEAN (ADF) cho các hoạt động và dự án trong chương trình hành động Viên Chấn về thu hẹp khoảng cách phát triển.

- Malaixia kêu gọi các nước ASEAN phải để người dân đất nước mình có sự hiểu biết sâu sắc hơn về Cộng đồng, nhất là về các tiêu chuẩn xã hội, về nền văn hoá quốc gia.

- Với tinh thần xây dựng, Malaixia đã đấu tranh nhằm hồi thúc Indônêxia ký kết hiệp định về kiểm soát khói bụi vì một môi trường khu vực trong sạch.

Về thể chế hợp tác của ASCC, Malaixia đề xuất các sáng kiến như sau:

- Với tư cách là nước chủ tịch luân phiên của ASEAN nhiệm kỳ 2005-2006, Malaixia là nước ủng hộ việc tổ chức cuộc họp hàng năm các bộ trưởng giáo dục ASEAN và coi đó là một chiều hướng phát triển tích cực.

- Kêu gọi các nước ASEAN đầu tư cho thể hệ trẻ về tri thức và kỹ năng lao động, làm cho họ trở thành nguồn vốn nhân lực có giá trị và chất lượng cao.

- Chuyển mảng lưới các Trung tâm dịch bệnh học quốc gia thành một Trung tâm ASEAN về Kiểm soát dịch bệnh.

- Tiến tới thành lập một trường đại học ASEAN, có thể được thực hiện thông qua sự hợp tác giữa các trường đại học ở các nước ASEAN hiện tại hay thành lập mới hoàn toàn.

- Thành lập Trung tâm Tham vấn và Nghiên cứu cúm gia cầm khu vực (NAIR-RC) cũng như Trung tâm Cộng tác với WHO của khu vực về cúm gia cầm. Hai trung tâm này sẽ chia sẻ kinh nghiệm với nhau đối với việc giám sát vi rút và khả năng chẩn đoán vì lợi ích sức khoẻ của cộng đồng khu vực.

KẾT LUẬN

Việc các nước ASEAN quyết định nâng thể chế khu vực từ hiệp hội sang cộng

đồng đánh dấu bước phát triển về chất trong quan hệ hợp tác giữa các quốc gia và sự thay đổi căn bản về mặt thể chế của khu vực. Việc thành lập cộng đồng cũng đưa đến những phản ứng chính sách hết sức khác nhau của các nước thành viên đối với quá trình hợp tác của quốc gia đó với khu vực. Đối với thể chế hợp tác khu vực, quan điểm của Malaixia được thể hiện trong chính sách duy trì và đổi mới với tinh thần để ASEAN được duy trì và phát triển liên tục. Duy trì những nguyên tắc, những hiệp ước, công ước... đã làm nên những thành công của khu vực trong những thập kỷ qua và đổi mới những thể chế, những nguyên tắc để ASEAN tiến lên phía trước, đáp ứng những nhu cầu của bản thân khu vực. Về phía Malaixia, những phản ứng chính sách được tập trung vào việc đẩy mạnh quá trình hội nhập của đất nước ở tất cả các cấp độ khác nhau trên tất cả các phương diện chính trị, kinh tế, văn hoá xã hội. Nổi bật nhất vẫn là những phản ứng về chính sách kinh tế: điều chỉnh cơ cấu, nâng cao năng lực cạnh tranh, mở rộng quan hệ thương mại, đầu tư, tài chính trên mọi cấp độ từ song phương đến đa phương, từ phạm vi khu vực nhỏ đến khu vực rộng lớn và trên toàn cầu. Xét trên khía cạnh từng nước, thì việc tham gia của Malaixia vào AC có nhiều thuận lợi hơn so với những khó khăn mà họ sẽ phải đương đầu. Nhưng điểm chính mà chúng ta còn băn khoăn ở đây là liệu AC có đi đến đích? Bởi để đi được đến đích thì các nước ASEAN còn nhiều việc phải làm, đặc biệt là việc xử lý mối quan hệ về thể chế, về nguyên tắc pháp lý, về lợi ích kinh tế và chính trị giữa quốc gia và khu vực là một vấn đề cực kỳ khó khăn đối với ASEAN trong giai đoạn hiện nay và tương lai./.